

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2012-2013

basisschool De Talisman

Plaats : Eindhoven
BRIN-nummer : 18JX|C1
Onderzoeksnummer : 150720
Datum onderzoek : 16 april 2013
Datum vaststelling : 14 augustus 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 16 april 2013 heeft de inspectie basisschool De Talisman bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2012-2013. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1-2PF, 1-2MM, 3, 4, 6, 7 en 8;
  - gesprekken met de directie, de intern begeleiders, afdelingshoofden, leesspecialist en met leraren zijn gevoerd;
  - Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool De Talisman naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 BEVINDINGEN

Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Daaruit blijkt de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Talisman op alle onderzochte onderdelen voldoende is en op een aantal punten daarbovenuit stijgt.

Sinds het vorige onderzoek van de inspectie in 2008, heeft de school zich ten positieve verder ontwikkeld. In haar stabiele uitgangspositie, heeft de school een goede ondergrond gevonden om nieuwe ambities te formuleren en daaraan planmatig te werken. Deze ambities liggen in het realiseren van zowel cognitieve als sociale opbrengsten voor leerlingen. Daarbij sluit de school met haar verwachtingen aan bij de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Dit betekent dat er in het onderwijsleerproces steeds meer oog is voor het didactisch en pedagogisch omgaan met verschillen tussen leerlingen. Zo zijn 'de 1 zorgroute' en de bijbehorende groepsplannen ingevoerd. De school heeft ook veel werk gemaakt van het schoolklimaat. Zij hanteert een consequente pedagogische lijn in alle groepen en deze geldt ook buiten de directe grenzen van de school in tussen- en naschoolse overblijfsituaties. De managementstructuur ondersteunt de professionele cultuur, waarbij leraren en directie gezamenlijk vanuit hun rol nieuwe ontwikkelingen oppakken en verder brengen.

In het onderzoek heeft de inspectie een aandachtspunt genoemd. Binnen de verschillende fasen van het verlenen van hulp aan leerlingen die uitvallen, is het mogelijk effectief gebruik te maken van integrale handelingsplannen, eventueel als stap naar ontwikkelperspectieven voor leerlingen met een bijzondere hulpvraag.

Hieronder volgt een toelichting.

Cognitieve en sociale opbrengsten zijn voldoende

De Talisman behaalt in de afgelopen drie jaren voldoende eindresultaten. In 2011 liggen deze significant boven het verwachte niveau.

Ook op tussenliggende momenten zijn de resultaten voor taal en rekenen ruim voldoende. De inspectie baseert dit oordeel op de toetsresultaten voor technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6.

De Talisman volgt de ontwikkeling van sociale competenties van leerlingen met twee instrumenten. Uit beide instrumenten blijkt dat de leerlingen zich ook op dit gebied voldoende ontwikkelen.

Voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte stelt de school ontwikkelingsperspectieven op. Daaruit blijkt dat ook deze leerlingen zich naar vermogen ontwikkelen.

Leerstofaanbod voldoet aan de kerndoelen, invulling sociale competenties is goed

De Talisman beschikt over een actueel leerstofaanbod dat aan de kerndoelen voldoet. De leraren hanteren een duidelijke leerstofplanning. Implementatie van nieuwe methodes wordt zorgvuldig ter hand genomen en vervolgens geborgd. Zo was de leesspecialist intensief betrokken bij de invoering van de nieuwe leesmethode en worden regelmatig herhalingsrondes gedaan om het gebruik van de methode verder te optimaliseren. Leraren onderling (parallelcollega's) en de afdelingen (boven- en onderbouw), spelen een belangrijke rol als platform voor overleg rondom methodes en de toepassing daarvan.

Het aanbod voor de bevordering van actief burgerschap en sociale competenties is duidelijk gepositioneerd. Vooral het aanbod in sociale competenties is compleet uitgewerkt in samenhang met de pedagogische doelen van de school. De Talisman heeft de reguliere methodes voor de ontwikkeling van sociale competenties uitgewerkt in eigen documenten, die stelselmatig in de doorgaande lijn een plaats hebben. De school heeft verder duidelijk zicht op waar zij in het kader van Burgerschap de kerndoelen realiseert.

Schoolklimaat gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen

De Talisman besteedt veel aandacht aan het schoolklimaat. Er is zicht op de veiligheidsbeleving van leerlingen en leraren, langs meerdere lijnen. Het veiligheidsbeleid is goed uitgewerkt, maar nog belangrijker, het wordt consequent gehanteerd. Ook buiten de strikte grenzen van de school wordt regelmatig aandacht besteed aan de pedagogische lijn. Verder zorgt de school ervoor dat ook bij de hoge verwachtingen die ze stelt aan leerlingen, dit met het welzijn in balans blijft.

Didactisch handelen is voldoende, structuur is goed

Over de gehele linie is het didactisch handelen voldoende. De structuur die daarin wordt aangebracht is een sterk punt. Het instructiemodel dat de school hanteert, wordt overal consequent toegepast. De leraren leggen duidelijk uit en de werksfeer is taakgericht. Leerlingen tonen zich betrokken bij het onderwijsproces en in toenemende mate nodigen de leraren de leerlingen uit eigen verantwoordelijkheid te dragen voor wat ze nu precies aan het leren zijn of willen leren.

Hierbij horen ook coöperatieve werkvormen die op bepaalde momenten bewust worden ingezet. Leraren geven in toenemende mate feedback aan leerlingen over het leerproces. Kansen liggen bij het terugkoppelen en evalueren van de geleerde inhouden.

Tegemoetkomen aan verschillen in begeleiding en zorg

Een belangrijke ontwikkeling van de school in de afgelopen periode, is het implementeren van werkwijzen die het mogelijk maken het onderwijs structureel af te stemmen op de individuele leerling. Naast een compleet pakket aan toetsen en observaties die nodig zijn om leerlingen te volgen, heeft de school ook goede stappen gezet om de resultaten van leerlingen te analyseren, zodat het mogelijk wordt om het onderwijs daarop af te stemmen. De inspectie waardeert dit onderdeel met het oordeel goed, omdat ook de sociaal emotionele ontwikkeling nauwkeurig wordt gevolgd en de school daarop zichtbaar inspeelt in haar onderwijsplanning.

In het geheel geven de analyses van de ontwikkeling van leerlingen een ondergrond om groepsplannen voor verschillende vakken op te stellen. Zo kan de school planmatig differentiëren in instructie en verwerkingsstof voor leerlingen. In dit schooljaar heeft de school ook waar mogelijk een aparte instructie ingevoerd voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Bij de invoering van de groepsplannen heeft de school ook de leerlingen die uitvallen op bepaalde onderdelen meegenomen. Daarvoor heeft zij een duidelijke werkwijze ontwikkeld, die waarborgt dat de hulpvraag van de leerlingen wordt geanalyseerd, een concreet doel wordt gesteld, uitvoering van de hulp planmatig is en periodiek wordt geëvalueerd. In eerste instantie worden de onderwijsbehoeften van de leerlingen in kaart gebracht en onder andere op grond van resultaten bepaald welke leerlingen begeleiding en welke leerlingen zorg nodig hebben. In het zorgschema worden op weekniveau alle inhouden van begeleiding en zorg gepland, zodat er ook voor zorg tijd is ingeroosterd. De groepsplannen geven vervolgens aan welke doelen (voortvloeiend uit analyses van de hulpvraag) bereikt moeten worden (per groep of individueel) en welke aanpak en inhouden daarbij horen.

De inspectie constateert dat de analyse van de hulpvraag, de planmatige uitvoering van de hulp en de evaluatie op orde zijn.

Hierbij is een kanttekening te plaatsen. De school heeft in haar zorgplan beschreven hoe de zorg voor verschillende zorgbehoeftes van leerlingen eruit moet zien en wanneer bij een leerling gedacht moet worden aan intensivering van de zorg. De criteria hiervoor kunnen in het beleid meer worden afgestemd op wat in de praktijk gebruikelijk is. Dit is inmiddels gebeurd.

Het beleid en de organisatie van de zorg als geheel is duidelijk en kent een heldere taak- en verantwoordelijkheidsverdeling op inhoudelijke gronden.

Daarbinnen is ook de betrokkenheid van de leespecialist duidelijk gepositioneerd.

Kwaliteitszorg; borging en planmatig handelen zijn sterke punten

De kwaliteit zorg is over de gehele linie voldoende. De planmatigheid waarmee de school de kwaliteitszorg en haar ontwikkeling aanpakt, is een sterk punt. Ook de wijze waarop zij ervoor zorgt dat de gerealiseerde kwaliteit wordt vastgehouden, is goed. De Taaisman bepaalt op basis van evaluaties, inbreng van actuele onderwerpen en ontwikkelwensen van de leraren en afdelingshoofden, een meerjarenplanning en een jaarplan. Beide komen onder gezamenlijke inspanning tot stand. Ook in de uitvoering wordt per ontwikkelpunt planmatig gewerkt. De voortgang van de ontwikkelpunten wordt tussentijds bekeken. Aan het einde van het jaar wordt grondig teruggeblikt en worden de resultaten beschreven in het jaarverslag. Ook de behaalde leerresultaten maken deel uit van deze evaluatie om de effecten op school- en groepsniveau te kunnen overzien.

De school legt vast wat het beleid en de afspraken zijn bij alle ontwikkelde werkwijzen. Per werkwijze is duidelijk wat ervoor nodig is om deze gedurende langere tijd vast te houden of verder te optimaliseren. Dit kan betekenen dat er functionarissen zijn aangewezen om met kijkwijzers de praktijk na te gaan of dat afspraken in het bouwoverleg terugkomen.

Belangrijker nog voor de algehele kwaliteit van de school is dat de leraren in de gelegenheid zijn om vaak bij elkaar te kijken bij vragen, allerlei vormen van coaching beschikbaar zijn en vooral parallelcollega's focussen op optimalisering van de effecten van hun onderwijs. Het vertalen van hoge verwachtingen op grond van analyses van leerresultaten naar de eigen groep speelt daarin een belangrijke rol.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Talisman op de onderzochte onderdelen op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoefte van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.				•
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	
5.4	De leraren zorgen voor structuur in de onderwijsactiviteiten.				•
5.6	De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.			•	
5.7	De leraren geven de leerlingen feedback op hun leer- en ontwikkelingsproces.			•	
5.9	De leraren passen verschillende werkvormen toe.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.				•

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				•
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.				•
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT3B	In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	